

A j e l ö l t k ó d s z á m a :

Državni izpitni center

P 0 9 1 A 1 0 3 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2009. május 28., csütörtök / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz két értékelőlap is mellékelve van.

A nem művészi szöveget tartalmazó perforált lapot a jelölt ki is tépheti.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon!

A feladatlap 17 feladatot tartalmaz, és összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük a lehetséges pontszámot is.

A megoldásokat írja olvashatóan, írott betűkkel az erre kijelölt helyre! Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. A feleletválasztós feladatoknál – ha a feladat utasítása nem kívánja másképp – egy betűjelet karikázzon be! Az esetleges rossz megoldást húzza át, majd választát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük. Ügyeljen válaszadásában a nyelvhelyességre és a helyesírásra!

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 3 üres.

MELLÉKLET**Kvíz nélkül nincs élet**

1. Vágó István negyedszázada szórakoztatja a nézőket. Megjárt már több csatornát. Bárhol bukkant is fel, elgondolkodtató, játékos vetélkedői sikert arattak. De milyen ember valójában Vágó, a férj? Vagy Vágó, a zenész? A kvízzjátékok nagymestere, akit nemrég az angol The Sun napilap a világ legjobb Legyen ön is milliomos! műsorvezetőjének választott, őszintén mesélt munkájáról, házasságáról, szenvedélyéről, mindennapjairól.
2. **Pénz – nem minden**
– 25 év szereplés után, elmondhatom, kialakult a stílusom, amit persze attól függően alakítgatok, ahol éppen vagyok. Személyiségemtől távol álló műfajban azonban nem dolgoznék. Előfordult, kecsegtető ajánlatokkal kerestek meg. De csak azért, hogy mindenáron a képernyőn legyek, hogy jó gázsiért bohócot csináljak magamból, nem vállaltam el egyik felkérést sem. Több évtized alatt kialakított hitelességem veszíteném el. Elég sokszor hívnak regionális rádiókba vendégként. Ha időm engedi, elfogadom az invitálást. Ingyen megyek, és azt sem hiszem, hogy mindez sokat lendítene együttesem, a Favágók lemezének eladott példányszámán, vagy akár a műsorom nézettségén – 2,5 millióan így is leülnek elé.
3. **Milliók – nem tukmálom senkire**
– A műsorra nem készülök, ez nekem tilos is! Nem tudom előre a kérdéseket, nem is én találok ki őket, a számítógépen keresztül érkeznek. Aki érdekes, megnyerő tud lenni, nagyobb segítségre számíthat, mint az, aki bármennyire okos is, de szürkén alakít. Az a játékos bosszant igazán, aki csak betűket mondva akar sok pénzt nyerni – hiszen így nem lesz jó a műsor! Nagy kár, hogy még mindig vannak, akik azt hiszik, nekem az a dolgom, hogy a velem szemben ülőnek beledugjam a milliókat a zsebébe. Nem így van! Ez egy viszonylag könnyű kvízműsor, három segítséggel. Igenis az a tisztem, hogy megnehezítsem a játékos dolgát. Ezért ülünk ilyen magas széken, ezért villognak a lámpák, ezért idegesítő a zene, ezért ül körös-körül a közönség.
4. **Feleségem – mázlim van velem**
– Nemcsak szakmailag, mindent egybevetve is sokat köszönhetek Juditnak. Szakmánkban elég ritka a hosszú és jól működő házasság. Nincs különösebb titkunk, csak a tolerancia. Huszonöt éve vagyunk házasok. Voltak nehéz pillanataink, de túlestünk rajtuk. Ám ne irigyeljék a feleségemet, figyelmetlen férj vagyok. Az általa biztosított háttér nélkül viszont nem tudnám kiegyensúlyozottan, szenvedélyesen végezni a munkámat.
5. **Fiam – nekik Péter, nekünk János**
– Kiskorában azt mondtuk neki, azért van két keresztnéve, hogy később választhasson. Janónak becéztük, de mikor hatévesen bement az iskolába, Vágó Péterként mutatkozott be. Így lett mindenki másnak Péter, nekünk János. Elvégezte a vendéglátóipari szakközépiskolát, majd a főiskolát. Az iskolán nem éppen dalolva, de túljutottunk. Külön él tőlünk. Soha nem akart volna a nyomdokaimba lépni. Ellenkezőleg: mindent szeretett, amit én nem. Talán túlságosan szigorúan fogtam, sok mindent előírtam neki. Az a típus, aki ragaszkodik vágyaihoz, és azoktól senki és semmi nem tudja eltéríteni.
6. **Szenvedélyem – a zene és a nyelvtanulás**
– A vasárnapi zenélésektől senki nem tudna eltéríteni. A hét utolsó napja a barátokból álló jazz-zenekaré: muzsikálunk, borozgatunk. Másik szenvedélyem az idegen nyelvek tanulmányozása. Négy nyelvből van felsőfokú vizsgám, de oroszul, olaszul, lengyelül, svédül és portugálul sem adnak el. Most a törökkel ismerkedem.

ÜRES OLDAL

Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat!
A **H** betűvel jelölt feladatokban a helyesírást is értékeljük.

1. a) Pótolja értelemszerűen az alábbi mondatokat!

A mellékelt szöveg műfaja szerint _____ . A szerző a
(Mi?)

szokásostól eltérően szerkesztette meg a szöveget, ugyanis _____
(Mik?)

helyett állításokat fogalmazott meg. Ez a szövegtípus a/az _____
(Melyik?)

stílus jellemző műfaja.

b) Mi *nem* jellemző erre a stílusrétegre? Karikázza be a helyes állítás betűjelét!

- A a stílusrétegek keveredése
- B érzelmi és hangulati hatáskeltés
- C az érzelmi és a hangulati hatáskeltés kerülése
- D érdeklődést keltő cím

(4 pont)

2. a) Fogalmazza meg, mi volt a szöveg írójának szándéka!

b) Írja le, melyik rész tükrözi leginkább e szándékot!

(2 pont)

3. Igazak (I) vagy hamisak (H) a műsorvezetőre vonatkozó állítások? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

Külföldön is felfigyeltek a műsorvezető képességeire.	I	H
Népszerűsége kihat zenekara sikerességére is.	I	H
Az általa vezetett műsornak magas a nézettsége.	I	H
Aktívan részt vesz a kvízkérdések előkészítésében.	I	H

(4 pont)

4. a) Fogalmazza meg a 2. rész alapján a műsorvezető életvét!

- b) Írja ki azt a mondatot, amellyel a műsorvezető indokolja magatartását!

(3 pont)

5. Egészítse ki az alábbi mondatokat a szöveg értelmében!

A műsorvezetőnek a munkáján kívül még két nagy _____ van.

Szerinte azért jó a házassága, mert a feleségével _____.

(2 pont)

6. Érvényes-e a műsorvezető fiára a *Nem esik messze az alma a fájától* szólás?
Fogalmazza meg válaszát az 5. rész alapján!

(2 pont)

7. Magyarázza meg a 3. rész alapján az alábbi kifejezéseket!

nem tukmálom senkire

szürkén alakít

(2 pont)

8. a) Írja ki az alábbi kifejezéseknek megfelelő szószerkezeteket!

meglehetősen gyakran (2. rész): _____

nem gyakori (4. rész): _____

- b) Írjon az a) feladatban kiírt szószerkezetek első szavával egy olyan mondatot, amelyben a szó egy másik jelentésben szerepel!

_____ (3 pont)

9. a) Írja ki a 2. részből az alábbi szó szinonimáját!

meghívás _____

- b) Pótolja értelemszerűen az alábbi mondatot!

Az a) feladatban kiírt szó egy _____ szó.

(2 pont)

10. a) Bontsa szóelemekre az alábbi szót!

T – szótő, K – képző, J – jel, R – rag

n é z e t t s é g e

- b) Írja a fenti szó megfelelően toldalékolt alakját az alábbi mondatba!

A tévécsatorna gondoskodott a műsor megfelelő _____.

- c) Karikázza be a helyes válasz előtti betűjelet!

A b) feladatba beírt szó a mondatban:

- A állandó határozó.
- B célhatározó.
- C eredményhatározó.
- D eszközhatározó.

(4 pont)

11. a) Az alábbi mondatokban hiányoznak a *műsor* szó utótagjai! Válassza ki a felsoroltak közül a megfelelőt, majd írja be a mondatba! Ha kell, toldalékolja is őket!

idő, ismertetés, politika, sugárzás, szám, újság, változtatás, vezető

A televízió mindig fenntartja a műsor _____ jogát.

Szeretném tudni, mikor lesz a kedvenc rádióadásom, ezért reggel meghallgatom a

műsor _____.

- b) Pótolja az alábbi mondatokat a szavak megfelelően toldalékolt alakjaival!

A műsorvezető gyakran tesz _____ a _____
(szíves) (megnyerő)

viselkedő játékosoknak.

(4 pont)

12. Határozza meg az alábbi mondatok aláhúzott szavainak szófaját, majd állapítsa meg, milyen mondatrész szerepét töltik be a mondatban!

1. mondat: Játékos vetélkedői sikert arattak.

2. mondat: Megnehezítem a játékos dolgát.

	szófaj	mondatrész
1. mondat		
2. mondat		

(4 pont)

13. Alakítsa át a példamondatot tiltó mondattá!

H

A műsorvezető megnehezíti a játékot.

(2 pont)

14. Írja a vonalra az alábbi összetett mondatok fajtáját jelölő betűjelet!

_____ Nem tudom előre a kérdéseket, nem is én találom ki őket.

_____ Ha időm engedi, elfogadom az invitálást.

- A mellérendelő, kapcsolatos
- B mellérendelő, ellentétes
- C mellérendelő, magyarázó
- D alárendelő, időhatározói
- E alárendelő, okhatározói

(2 pont)

15. Egészítse ki a táblázatot az utasításnak megfelelően!

	a szó ejtése	a mássalhangzó-törvény betűjele	a hangrend betűjele
megnehezítjük			

mássalhangzótörvény:

hangrend:

A teljes hasonulás	A mély hangrendű szó
B részleges hasonulás	B magas hangrendű szó
C összeolvadás	C vegyes hangrendű szó

(3 pont)

16. Oldja meg az alábbi helyesírási feladatokat!

a) Szótagolja az alábbi szót!

ellenkezőleg _____

b) Húzza alá a helyesen írt változatot!

szlovén-magyar szótár

szlovén magyar szótár

Magyar származású műsorvezető

magyar származású műsorvezető

Muravidéki magyar rádió

Muravidéki Magyar Rádió

Zala György-tér

Zala György tér

(5 pont)

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL